ปัจจัยความสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1

กรรณภิรมย์ โชคดำรงสุข [1] ในตะวัน กำหอม[2*] และภาคภูมิ ทองลาด[3]

[1,2,3]วิทยาลัยทองสุข

SUCCESS FACTORS IN SCHOOL ADMINISTRATION BY EDUCATIONAL PERSONNEL UNDER NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

Kannapirom Chokdamrongsuk[1] Naitawan Kamhom[2*] and Pakphum Thonglard[3]

[1,2,3] Thongsook College, Thailand

*Corresponding author e-mail: ntawan@hotmail.com

วันที่รับบทความ 9 กรกฎาคม 2569 วันแก้ไขบทความ 29 สิงหาคม 2569 วันตอบรับบทความ 30 สิงหาคม 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาร์โร่ ยามาเน่ย์ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามการสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสำเร็จทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .685–.846) ซึ่งวัฒนธรรมองค์กร (X_4) มีความสัมพันธ์สูงที่สุด (r = .820) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างองค์กร (X_3) (r = .792) และการมุ่งอนาคตและควบคุมตน (X_6) (r = .774) ขณะที่ลักษณะผู้รับบริการ (X_1) มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับสูง (r = .701) นอกจากนี้ ปัจจัยความสำเร็จโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาโดยรวมในระดับสูงมาก (r = .842) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า วัฒนธรรมองค์กร (X_4) โครงสร้างองค์กร (X_3) การมุ่งอนาคตและควบคุมตน (X_6) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_5) สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 70.90 (R^2 = .709) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .842 ทั้งนี้ วัฒนธรรมองค์กรเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด (Beta = .421) สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยความสำเร็จดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน

คำสำคัญ : ปัจจัยความสำเร็จ การบริหารสถานศึกษา การบริหาร

Abstract

This research aimed to study the success factors affecting school administration among educational personnel under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The sample used in this study consisted of 385 educational personnel, determined by using Taro Yamane's sample size table. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that all success factors were positively correlated with school administration at the .01 level of statistical significance. The correlation coefficients were at a high level (r = .685–.846). Organizational culture (X_4) showed the highest correlation (r = .820), followed by organizational structure (X_3) (r = .792) and future orientation and self-control (X_6) (r = .774), whereas client characteristics (X_1) showed the lowest correlation, though still at a high level (r = .701). In addition, the overall success factors were highly correlated with overall school administration (r = .842) at the .01 level of statistical significance. The results of the stepwise multiple regression analysis indicated that organizational culture (X_4), organizational structure (X_3), future orientation and self-control (X_6), and achievement motivation (X_5) significantly predicted school administration at the .01 level of statistical significance. Together, these variables explained 70.90 percent of the variance (R^2 = .709), with a multiple correlation coefficient of .842. Organizational culture was the strongest predictor (Beta = .421), reflecting that these success factors played a significant role in enhancing the effectiveness of school administration.

Keywords: Success Factors, School Administration, Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เนื่องจากช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมแก่บุคคล รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสม (พรรณวดี ปามุทา, 2559) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่มุ่งพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีศักยภาพและพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (ในตะวัน กำหอม, 2559) กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล เพื่อพัฒนา

ผู้เรียน บุคลากร และระบบบริหารจัดการให้มีคุณภาพเทียบเคียงนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับนโยบายเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน (Reid, David & Peter, 1988 อ้างถึงใน อุมาพร สันตจิตร, 2552)

โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาทักษะพื้นฐาน คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม แม้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จะมีนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบปัญหาในการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านความแตกต่างของผู้เรียนและผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ไม่สม่ำเสมอ โครงสร้างองค์กรที่ขาดความคล่องตัว ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กรและแรงจูงใจของบุคลากรที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การบริหารด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และการมุ่งเน้นผู้เรียนยังไม่บรรลุผลอย่างเต็มประสิทธิภาพ ในทางกลับกัน หากสถานศึกษาสามารถพัฒนาปัจจัยดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม จะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร ส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้ และยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน (ปริญธิวัชร์ แช่มมสูงเนิน, 2565) ดังนั้น การศึกษาปัจจัยความสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จึงมีความสำคัญ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา และปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 มีอย่างน้อย 3 ปัจจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ(Survey Study) ทำการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1โดยไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่ชัด แต่ทราบสัดส่วนของประชากร ที่ ร้อยละ 60

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาร์โร่ ยามาเน่ย์(Taro Yamane. 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม. 2559)

ขอบเขตที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 มุ่งศึกษา ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยความสำเร็จ 1) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 1.1) ลักษณะผู้รับบริการ 1.2) ลักษณะผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย 2.1) โครงสร้างองค์กร 2.2) วัฒนธรรมองค์กร 3) จริยธรรม ประกอบด้วย 3.1) แรงจูงใจไฝ่สัมฤทธิ์ 3.2) การมุ่งอนาคตและควบคุมตน และตัวประตาม คือ การบริหาร ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรและกระบวนการ 2) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความสำเร็จและการบริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมตัวแปร เนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องของข้อคำถามด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (ในตะวัน กำหอม, 2559) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยความสำเร็จ เป็นการศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ลักษณะผู้รับบริการ และลักษณะผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ปัจจัยภายใน ได้แก่ โครงสร้างองค์กร และวัฒนธรรมองค์กร 3) จริยธรรม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการมุ่งอนาคตและควบคุมตน จำนวน 30 ข้อ ลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale) (Chang, 1993; Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) ตั้งแต่ระดับ 6 “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึงระดับ 1 “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษา เป็นการศึกษาตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและกระบวนการ และ2) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale) เช่นเดียวกับตอนที่ 1

2. การพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย 2) สร้างแบบสอบถาม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และประเมินค่า IOC โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน คือ +1 หมายถึง สอดคล้อง, 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ และ -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60–1.00 ถือว่าใช้ได้ (ในตะวัน กำหอม, 2559) 3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) 5) ปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 385 ชุด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้ 1) แจกแบบสอบถามพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถามแก่ผู้ตอบ 2) เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามระยะเวลาที่กำหนด 3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ หากพบว่าไม่สมบูรณ์จะดำเนินการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม 4) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ระดับปัจจัยความสำเร็จและการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 โดยค่าเป็นบวกแสดงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ค่าเป็นลบแสดงความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และค่าใกล้ศูนย์แสดงถึงความสัมพันธ์ในระดับต่ำหรือไม่มีความสัมพันธ์ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2561)

เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีดังนี้

0.81–1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

0.61–0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

0.41–0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

0.21–0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

0.01–0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยความสำเร็จกับการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า

ปัจจัยความสำเร็จทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r = .685 – .846) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วัฒนธรรมองค์กร (X_4) มีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาโดยรวมสูงที่สุด (r = .820) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างองค์กร (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .792 และการมุ่งอนาคตและควบคุมตน (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .774 ตามลำดับ ส่วนลักษณะผู้รับบริการ (X_1) มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด แต่ยังอยู่ในระดับสูง คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .701 นอกจากนี้ ปัจจัยความสำเร็จโดยรวม (X) มีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาโดยรวม (Y) อยู่ในระดับสูงมาก (r = .842) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า เมื่อปัจจัยความสำเร็จเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน ทั้งในด้านหลักสูตรและกระบวนการ และด้านการมุ่งเน้นนักเรียนด้วยเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยความสำเร็จที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร (X_4) โครงสร้างองค์กร (X_3) การมุ่งอนาคตและควบคุมตน (X_6) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_5) โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 70.90 (R^2 = .709) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .842 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาในระดับสูง ทั้งนี้ วัฒนธรรมองค์กรเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด (Beta = .421) รองลงมา ได้แก่ โครงสร้างองค์กร (Beta = .316) การมุ่งอนาคตและควบคุมตน (Beta = .247) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Beta = .183) ตามลำดับ

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = .521 + .384(X_4) + .271(X_3) + .198(X_6) + .146(X_5)$$

และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = .421(X_4) + .316(X_3) + .247(X_6) + .183(X_5)$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสำเร็จทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก (r = .685 – .846) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยความสำเร็จเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านหลักสูตรและกระบวนการ และด้านการมุ่งเน้นนักเรียน โดยเฉพาะวัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างองค์กร และการมุ่งอนาคตและควบคุมตน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ พรรณวดี ปามุทา (2559) ที่พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านโครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งยังพบว่าโครงสร้างองค์กรเป็นปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จสูงที่สุด เนื่องจากโรงเรียนมีการ กำหนดบทบาทหน้าที่ การกระจายอำนาจ และสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า โครงสร้างองค์กร (X_3) มีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาในระดับสูง (r = .792) นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่พบว่าวัฒนธรรมองค์กร (X_4) เป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด (Beta = .421) ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณัชชา พูพวง (2568) ที่พบว่า วัฒนธรรมของสถานศึกษาเป็นปัจจัยด้านสถานศึกษาที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อกรอบความคิดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมองค์กรที่ดีจะช่วยสร้างค่านิยมร่วม ความผูกพัน ความร่วมมือ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ปริญธิวัร์ แช่มสูงเนิน (2565) ที่พบว่า ปัจจัยความสำเร็จทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ร้อยละ 80.00 (R^2 = .800) ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า ปัจจัยความสำเร็จสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 70.90 (R^2 = .709) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านองค์กรและบุคลากรเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในส่วนของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างองค์กร การมุ่งอนาคตและควบคุมตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และมีการมุ่งอนาคตจะมีความกระตือรือร้นในการพัฒนางาน สามารถวางแผนและควบคุมตนเองในการปฏิบัติงานได้ดี ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ จีระพรรณ โพนพุธ (2560) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการบริหาร การทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลขององค์กรได้สูงถึงร้อยละ 84.60 ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารองค์กรทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยด้านบุคลากร วัฒนธรรมองค์กร และความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัทต์ ธีรทรัพย์ธรรม (2569) ที่พบว่า ปัจจัยส่งเสริมการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลทางวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 87.80 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านการบริหารและการมีส่วนร่วมของบุคลากร ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้วิจัย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ควรส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้เข้มแข็ง เช่น การสร้างค่านิยมร่วม การทำงานเป็นทีม และการมีบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาสูงสุด ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีความชัดเจน ส่งเสริมการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนของบุคลากร รวมทั้งสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการบริหารสถานศึกษาโดยรวม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาเพิ่มเติม เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยความสำเร็จที่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษา และสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). *สถิติสำหรับงานวิจัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.

จีระพรรณ โพนพุธ. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษาพิเศษภาคตะวันออก.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนัทต์ ธีรทรัพย์ธรรม. (2569). *ปัจจัยส่งเสริมการบริหารกับประสิทธิผลทางวิชาการของบุคลากรทางการศึกษาของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.* (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). วิทยาลัยทองสุข.

ในตะวัน กำหอม. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา.* เล่ม 2. วิทยาลัยทองสุข.กรุงเทพฯ

ในตะวัน กำหอม. (2568). *การวัดจริยธรรม.* สำนักพิมพ์สยามจุลมลฑล.

ปริญธิวัชร์ แช่มมสูงเนิน. (2565). *ปัจจัยความสำเร็จต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 11 จังหวัดนครราชสีมา*. (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). วิทยาลัยทองสุข.

พรรณวดี ปามุทา. (2559). *ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย). มหาวิทยาลัยสยาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

อรณัชชา พูพวง. (2568). *อิทธิพลของปัจจัยด้านสถานศึกษากับกรอบความคิดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1*. (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). วิทยาลัยทองสุข.

อุมาพร สันตจิตร. (2552). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของในการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับประถมวัยในจังหวัดนครศรีธรรมราช.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.